

Vracející se infekce

Re-emerging Infectious Diseases

Fabiánová Kateřina

Oddělení epidemiologie infekčních nemocí,
Centrum epidemiologie a mikrobiologie, Státní zdravotní ústav, Praha

**XIX. HRADECKÉ
VAKCINOLOGICKÉ DNY**

3.-5. 10. 2024
Kongresové centrum Aldis
Hradec Králové

 ČESKÁ VAKCINOLOGICKÁ
SPOLEČNOST ČLS JEP

Nové a vracející se infekce

Emerging/re-emerging infectious Diseases (EIDs/REIDs)

- **Emerging:** nové infekce, nový problém, nová hrozba
- **Re-emerging:** „staré známé“ infekce, nový problém, nová hrozba; již jednou kontrolované nákazy se stávají znovu hrozbou; šíří se do dalších oblastí; byly kdysi velkým zdravotním problémem a poté ustoupily, ale v poslední době se znovu objevují, což vede k velkým zdravotním komplikacím...

ONE HEALTH

- ➔ infekční onemocnění lidí, zvířat a rostlin
- ➔ onemocnění, jejichž význam či areál výskytu prudce roste...
- ➔ infekční onemocnění s dlouhodobě stoupající incidencí

Faktory související s šířením infekcí

- ➔ Podcenění patogenů jako živých organismů (adaptace, evoluční změny...)
- ➔ Nadměrné, necílené, nesprávné užívání ATB, a jiných chemických látek vedoucí k rezistenci
- ➔ Nadměrné, necílené, nesprávné užívání pesticidů – růst rezistentních hmyzích druhů (komáři, vši, klíšťata...)
- ➔ Nárůst lidské populace
- ➔ Urbanizace a změna životního stylu
- ➔ Globalizace – rychlý pohyb lidí, zvířat a zboží na velké vzdálenosti
- ➔ Globální změny klimatu – oteplování, extrémní.... nedostatek vody, záplavy
- ➔ Šíření vektorů – do vyšších nadmořských výšek a směrem k pólům
  - ✓ Cyklické změny
  - ✓ Dlouhodobý posun (oteplování, změny ekosystémů apod.)
  - ✓ Zavlečení na nová území
- ➔ Změny biotopů, odlesňování, zavlažování
- ➔ Války, chudoba, velké sociální rozdíly, migrace....

Current World Population

8,179,873,002

[view all people on 1 page >](#)

TODAY	THIS YEAR
Births today 144,977	Births this year 99,888,598
Deaths today 68,314	Deaths this year 47,067,976
Population Growth today 76,663	Population Growth this year 52,820,622

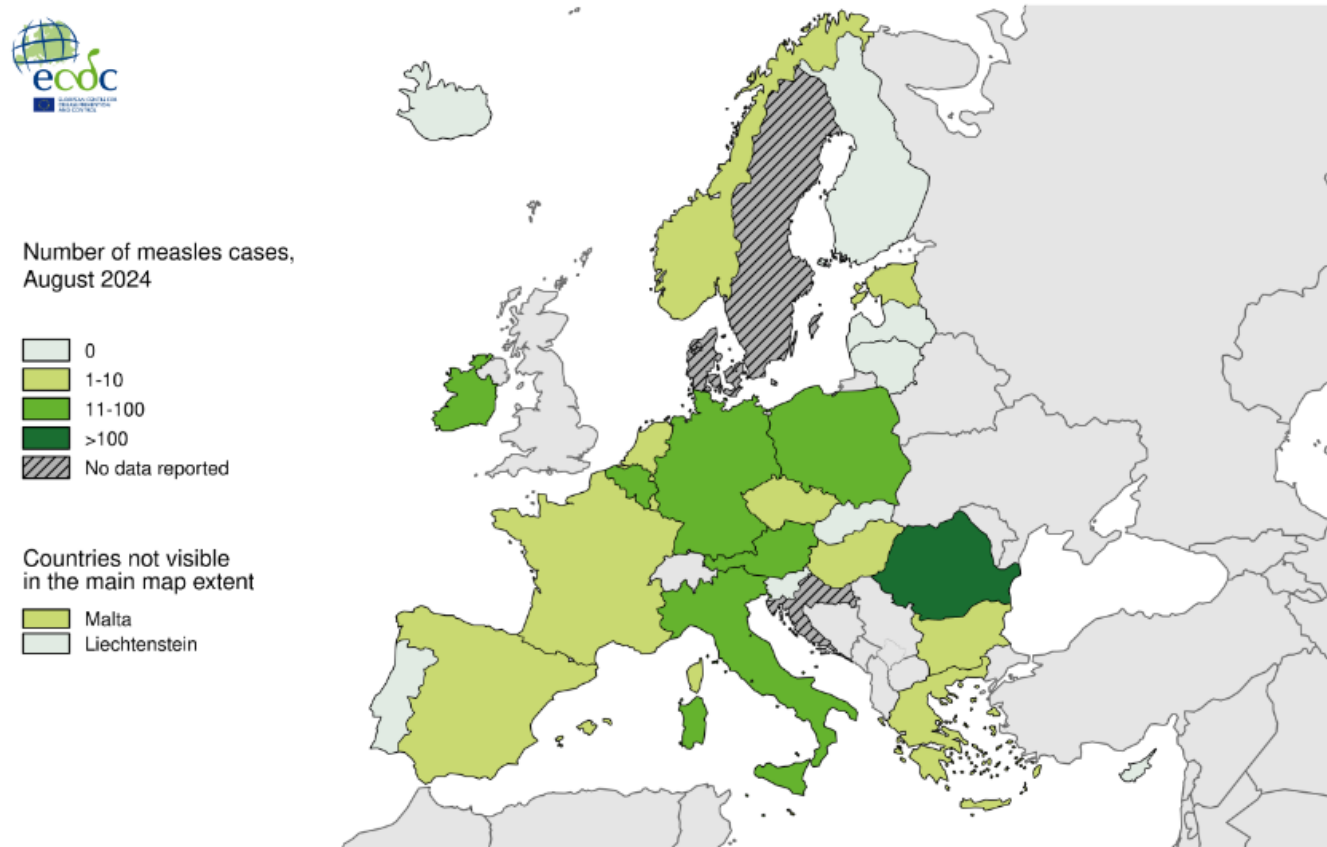
2.10.2024 9:30

Příklady re-emerging infekčních onemocnění

- **Difterie**
  - ✓ epidemie ve východní Evropě v 90. letech
  - ✓ aktuálně atb rezistence, zvýšený výskyt případů kožní difterie
- **Spalničky**
- **Polio** + Cirkulující polioviry derivované od vakcinálních kmenů
- **Pertuse**
- **Cholera** - 100% zvýšení ve světě v roce 1998 (nový kmen el-tor 0139)
- **Mor** – např. Indie (1994) po 15-30 letech nulového výskytu
- **Známé patogeny znovu obsazující staré pozice** (malárie, spavá nemoc...)
- **Známé patogeny šířící se do nových oblastí** (Dengue, WNF, japonská encefalitida, ehrlichie, dirofilárie, schistozomóza...)
- **Šíření patogenů následkem rezistence k léčivům** (tbc, MRSA, gonokoky, beta-laktamázy – enterobaktérie, *C. difficile*...)
- ...
- **Africký mor prasat**
- **Syndrom bílého nosu netopýrů, white-nose syndrome, WNS**

Budou se spalničky šířit?

Figure 1. Number of measles cases by country, EU/EEA, 1 August 2024 to 31 August 2024 (n = 786)

Administration boundaries: © EuroGeographics
The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on 26 September 2024.

ECDC

1.9.2023 do 31.8.2024

30 zemí EU/EHP

18 449 případů

- ✓ 8 206 – dětí ml. 5 let
- ✓ 13 úmrtí (Rumunsko 12, Irsko 1)
- ✓ 13 814 neočkovaní
- ✓ 1 305 očkováno 1 dávkou
- ✓ 691 očkováno 2 a více d.

Difterie ve světě

Published Date: 2024-08-30 00:25:25 CEST

Subject: PRO/EDR> **Diphtheria** - Nigeria (03): (KD) fatal

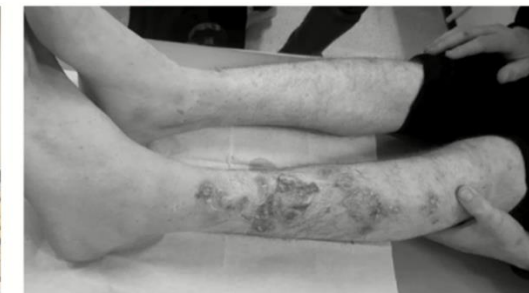
Archive Number: 20240829.8718457

DIPHThERIA - NIGERIA (03): (KADUNA) FATAL

*****

Brussels, Belgium

2022 - 2023

- 173 cases of cutaneous diphtheria reported
- Toxigenic & non-toxigenic *Corynebacterium diphtheriae*
- Wound care & azithromycine
- Mobile vaccination services regardless of legal status

Public Health Action
June 2023

Diphtheria - Nigeria (02): (KN) update 20240325.8715617
Diphtheria - Africa (02): WHO 20240314.8715390
Diphtheria - Chad: (BA) vaccination 20240214.8714838
Diphtheria - Africa: epidemic update, WHO 20240130.8714563
Diphtheria - Guinea: vaccine shortage 0240122.8714392
Diphtheria - Nigeria 20240120.8714345

Difterie, EU/EHP, 2023

- **hlášeno 170 případů záškrtu; 130 x *Corynebacterium diphtheriae* a 40 x *Corynebacterium ulcerans***
- 147x kožní forma onemocnění.
  - ✓ Německo (111), Nizozemsko (11), Belgie (7), Česká republika (5), Slovinsko (4), Švédsko (3), Norsko (2), Španělsko (2), Lotyšsko (1) a Slovensko (1)
- 14x respirační forma onemocnění:
  - ✓ Německo (6), Belgie (4), Lotyšsko (2), Česká republika (1) a Nizozemsko (1).
  - ✓ Dva případy měly kožní a respirační formu současně (Nizozemsko).
- od roku 2023 do 8. ledna 2024 hlášeny tři úmrtí – Belgie (1), Německo (1) a Lotyšsko (1).
  - ✓ 2x *C. diphtheriae* (respirační forma), 1x *C. ulcerans* (kožní forma).
- 57x import: Afghánistán (24), Sýrie (11), Súdán (2), Filipíny (2), Turecko (2), Chorvatsko (1), Etiopie (1), Eritrea (1), Indonésie (1), Irák (1), Pákistán (1), Slovinsko (1) a Thajsko (1) a 8x původ importu neznámý. 8x souvislost s importovaným případem.
- 45x nebylo importováno, a u 60x import označen jako neznámý.

- V roce 2022 bylo TESSy v EU/EHP hlášeno 359 případů záškrtu, včetně pěti úmrtí.

Difterie, ČR, potvrzené případy

- **Poslední případ záškrtu evidován v roce 1995**
- **2022 - 5 případů**; věk 33,87,5,9,79 let
- **2023 - 7 případů**; věk 24,60,76,9,44,10,75 let
- **2024 - Již 9 případů** – věk 70,50,44,41 (3x),18,2,4 let + 8 možných případů (neprokázána produkce toxinu)

Duben - potvrzení vysoce suspektního případu zemřelého z Jihlavy, 7. případ klasifikován dle EU case definici jako možný případ, klinický průběh odpovídal difterii včetně pozitivních dvou vyšetření

Věkové zastoupení většiny potvrzených případů difterie odpovídá výsledkům sérologických přehledů z roku 2001; u osob kolem 40.-50. roku dochází k poklesu ochranných protilátek, je třeba booster dávka!

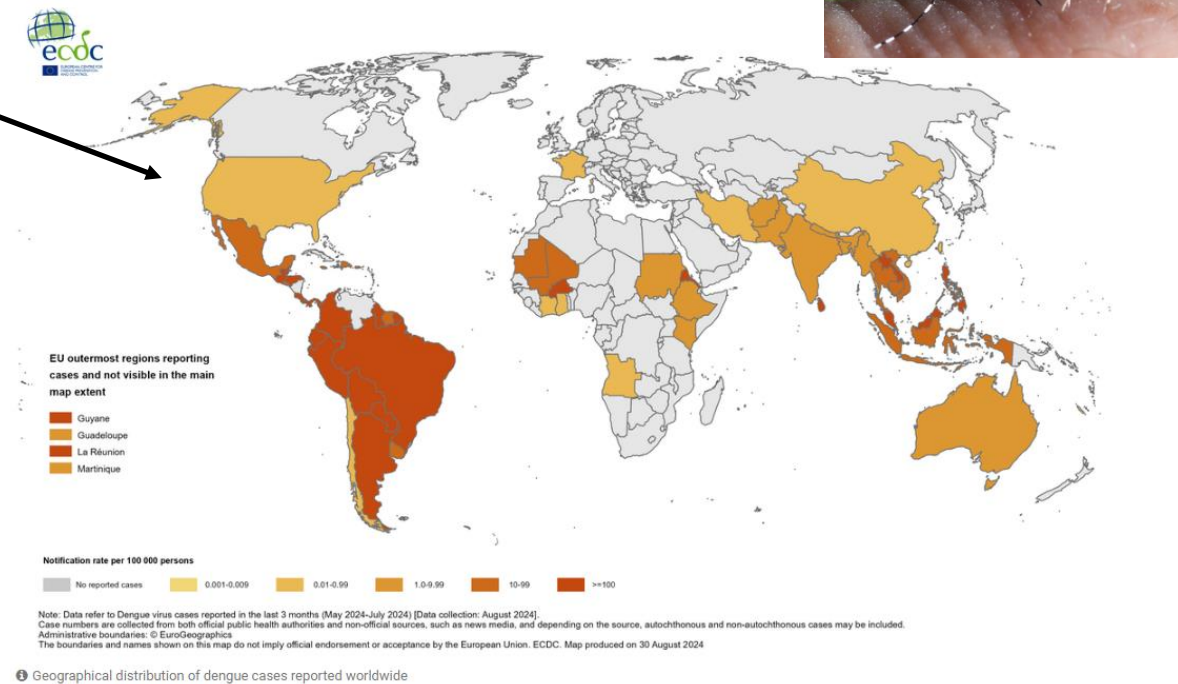
Komár tygrovaný, *Aedes albopictus*, zvětšuje své území- dengue

Ae. Albopictus vektorem nejméně 22 dalších arbovirů, např. viru chikungunya, zika, japonské encefalitidy, žluté zimnice, WNF.... + dirofilarií

Local transmission of dengue virus in mainland EU/EEA, 2010-present

Three-month dengue virus disease case notification rate per 100 000 population, May-July 2024

Evropa – endemický výskyt...?

PAHO 2024 – počet případů je 2x větší než v roce 2023: přes 11 miliónů (Brazílie přes 9 mil.,... Reunion 1 265x)

WPRO 2024 – zvýšení Kambodža, Laos, Vietnam, Asie – Indie, Nepál nárůst

Afrika – přes 57 tisíc případů...

Kromě WPV1 výskyt poliovirů derivovaných od vakcinálních kmenů, označovaných jako cVDPV

- Pokud oslabený kmen polioviru obsažený v orální vakcíně (OPV) nasážíme v nedostatečně imunizované populaci po delší dobu →
- Získává
- Pro zastá
- vysoce k
- Dokud ne

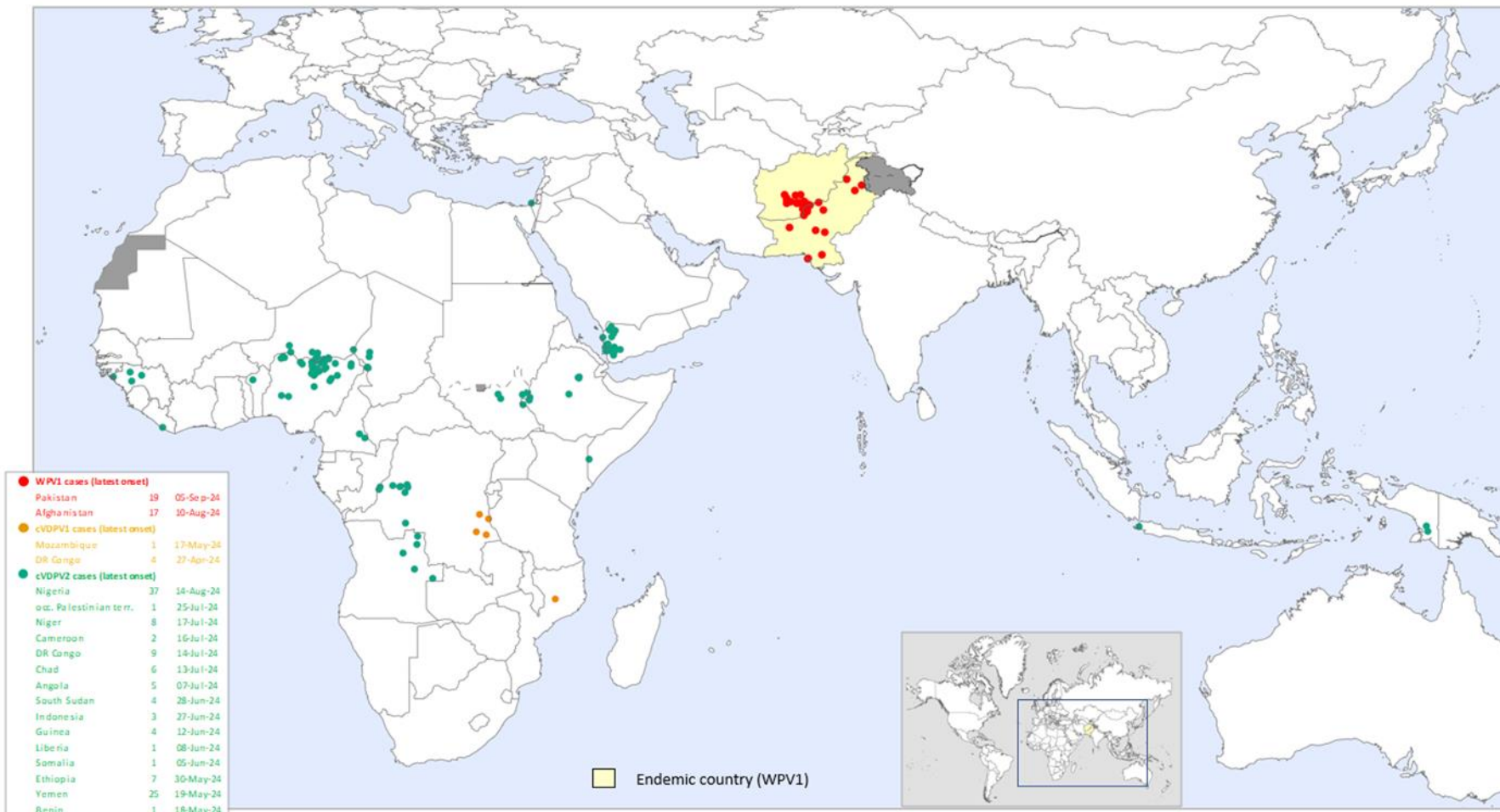
– intenzivní,
no.

POLIOMYELITIS UPDATE
POLIOVIRUS, CONFIRM
*****

A ProMED-mail post
<http://www.promedmail.net>
ProMED-mail is a project of the
International Society for
Infectious Diseases
<http://www.isid.org>

Date: Sun 29 Sep 2024
Source: The Eagle Online
<https://theeagleonline.com>

The Yobe State Government
3 local government areas
polio-free.

¹Excludes viruses detected from environmental surveillance; ²Onset of paralysis: 25 Mar. 2024 to 24 Sep. 2024

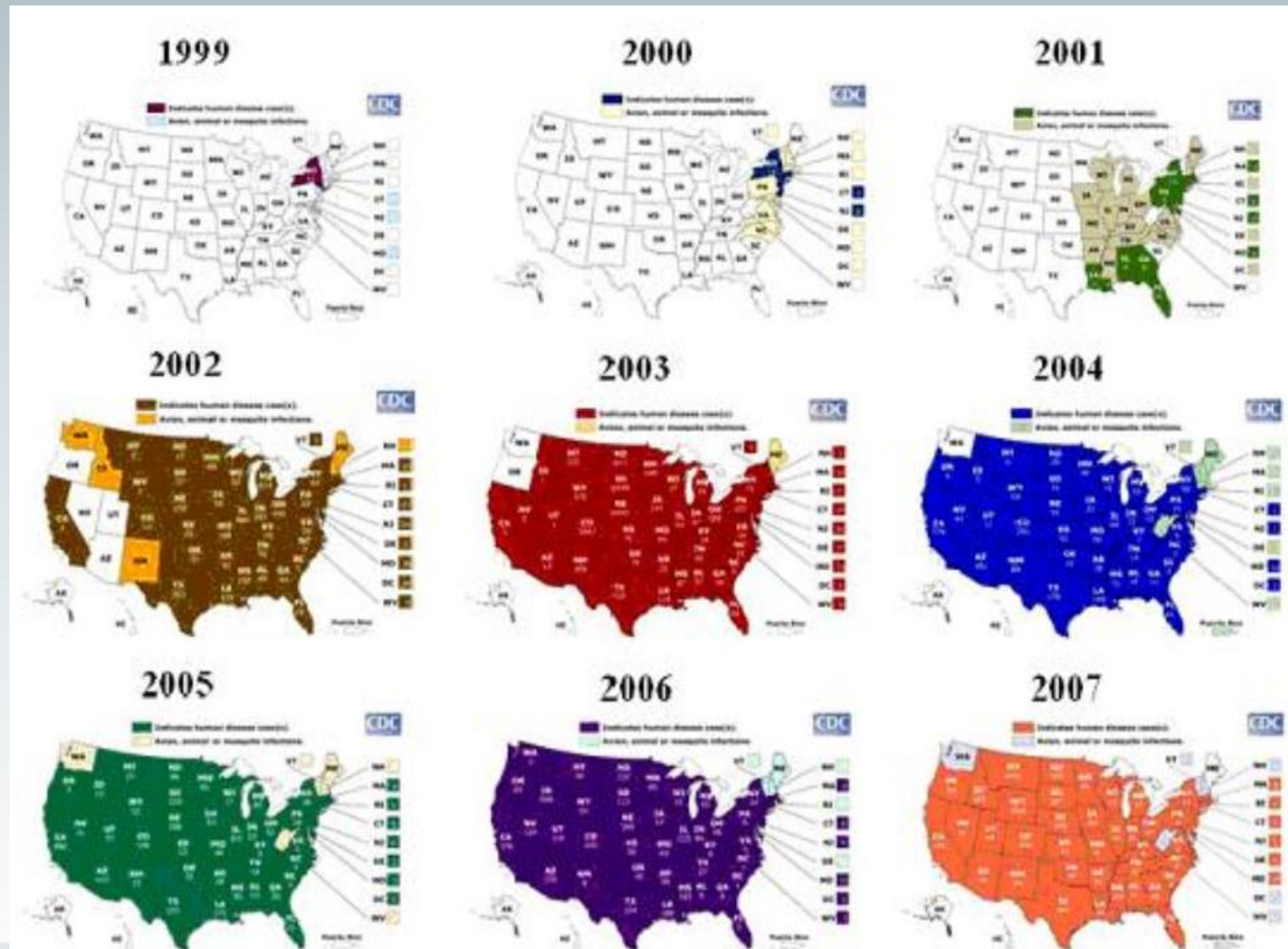
Data in WHO HQ as of 24 Sep. 2024

- 2024 – celkem 171x cVDPV případů (ve stejném období roku 2023 – 276 případů)

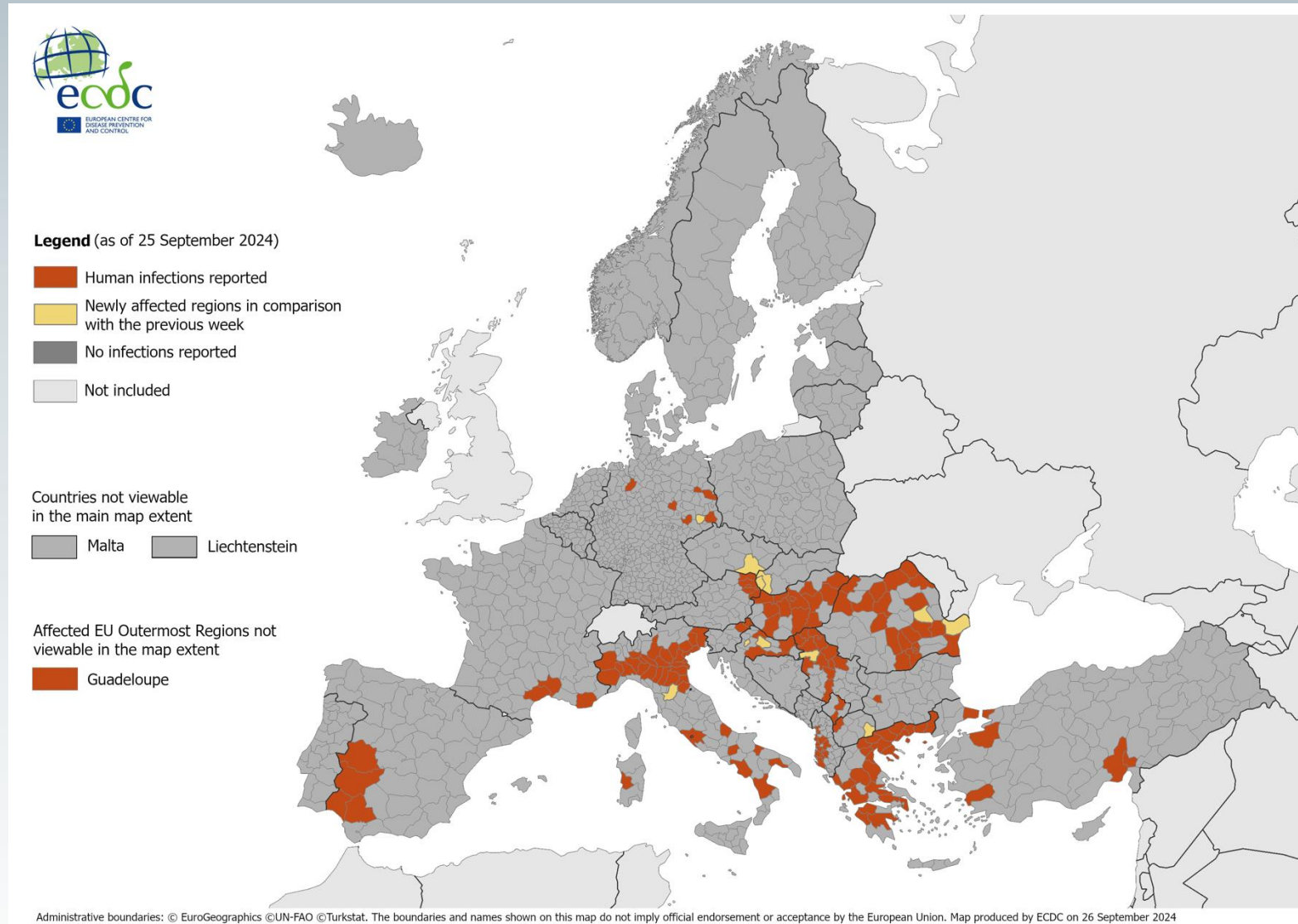

Šíření WNV v USA od roku 1999

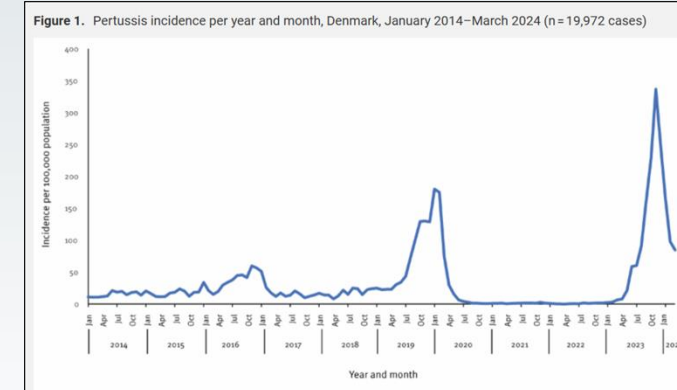
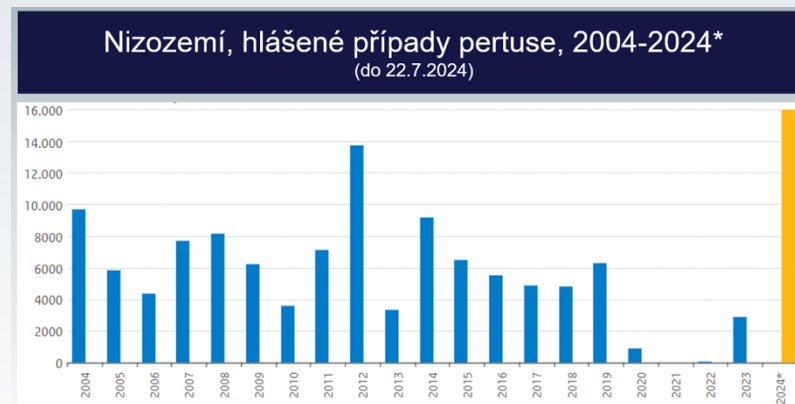
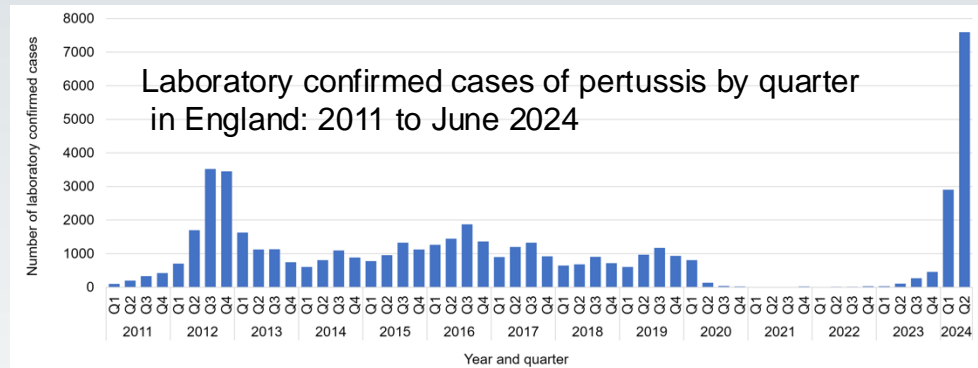
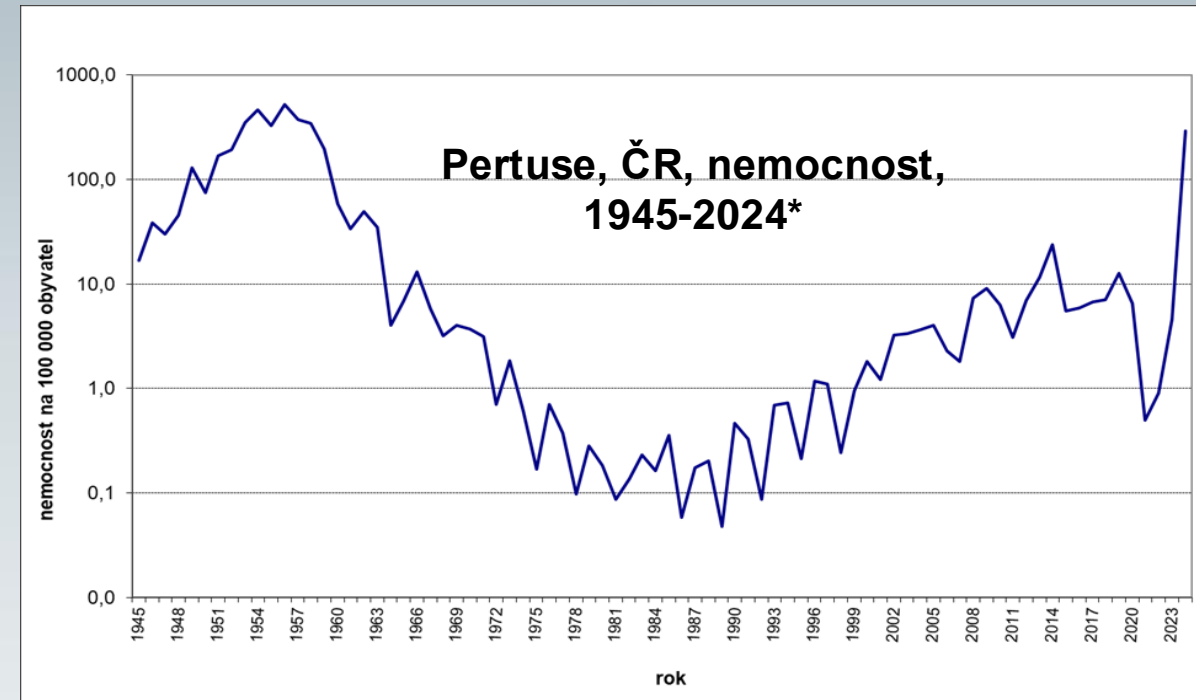
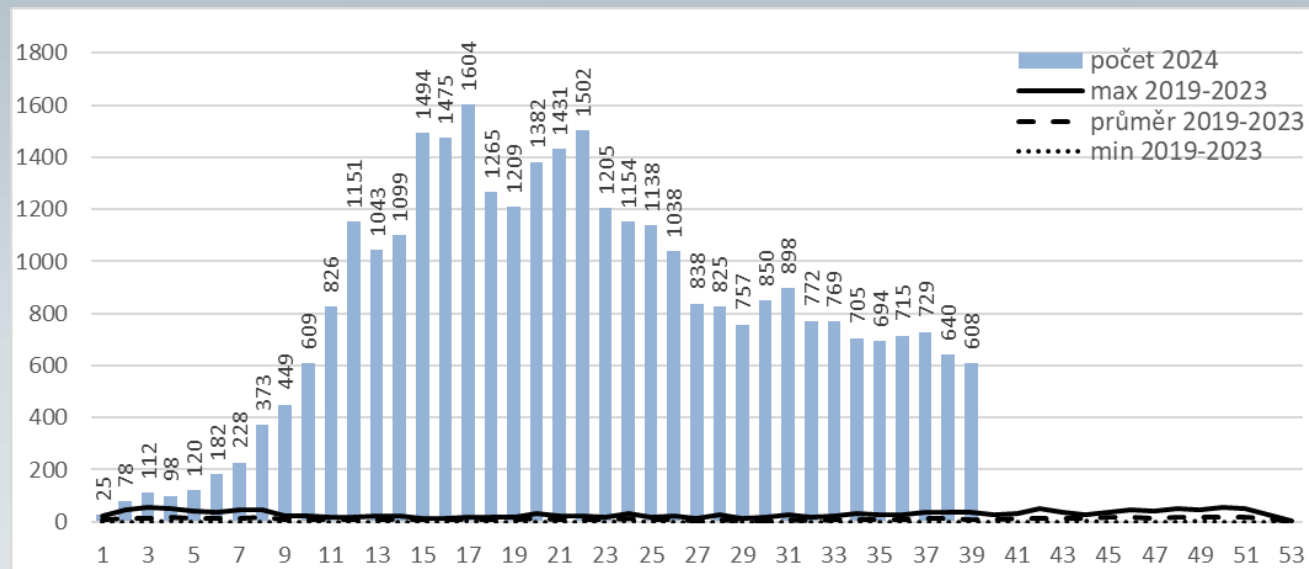
- **1937 první izolace WNV Uganda**
- 1950-1960 výskyty ve Středomoří
- 1951 epidemie, Haifa, Izrael 123 případů na 303 obyvatel, většina u dětí
- 1950-1954 velké epidemie Egypt
- **Příznaky:** teplota, bolesti hlavy, svalů a břicha, anorexie, vyrážka, zvracení, lymfadenopatie, meningitidy, encefalopatie
- **RF:** imunodeficit, věk (malé děti a nad 50), těhotenství
- **1996 změna epidemiologie a klinického obrazu** – 1. městská epidemie, okolí Bukurešti, hojnost domácí drůbeže, vnímavá populace, postižení všech věkových skupin
- **Další epidemie, vyšší smrtnost u starších osob**
- **WNF poprvé v USA - srpen 1999** kluster závažných encefalitid Queens, New York
- Epizootie ptáků spojená s vysokou mortalitou
- Rychlé šíření v USA
- 2000 – 21 případů v 10 okresech
- 2001 – 66 případů 38 okresů
- **2002 – epidemie, 4156 případů, 284 úmrtí**

WNF, ECDC

Bude cyklický výskyt epidemií pertuse pravidlem...?

<https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2024.29.14.2400160>

<https://www.rivm.nl/en/whooping-cough/current-figures-on-whooping-cough-in-netherlands>

<https://www.gov.uk/government/publications/pertussis-epidemiology-in-england-2024/confirmed-cases-of-pertussis-in-england-by-month>

13:30–14:30

IV. VRACEJÍCÍ SE INFEKCE A OČKOVÁNÍ I

Předsedající: MUDr. Kateřina Fabiánová, Ph.D.

Velký sál

Vracející se infekce (10 minut)

Fabiánová K.

Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, Centrum epidemiologie a mikrobiologie, Státní zdravotní ústav, Praha

---

Lokální epidemie spalniček v Jihočeském kraji (10 minut)

~~Bendíková H.~~ MUDr. Gabriela Žampachová

KHS Jihočeského kraje

Maligní diftérie – kazuistika (10 minut)

Lagínová H.

Infekční oddělení, Nemocnice Jihlava

Dengue – výskyt a možnosti prevence (10 minut)

Orlíková H.

Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, Centrum epidemiologie a mikrobiologie, Státní zdravotní ústav, Praha

---

Pertuse kazuistiky (10 minut)

Poláčková E.

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem, Územní pracoviště Teplice

---

Diskuse (10 minut)

Děkuji za pozornost